

ІРИНА ФЕДУЛОВА, д.е.н.,
професор кафедри менеджменту,
Національний університет харчових технологій
ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ПРИ
ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Кейс-методи – одна із форм активного навчання, яка використовується при викладанні різних дисциплін. Разом з вдосконаленням аналітичних навичок метод ситуаційних вправ стимулює розвиток проникливості, є формою перевірки знань, розвиває здатність відокремлювати важливе від часткового, виховує почуття відповідальності в процесі навчання.

Сьогодні кейс-стаді вже використовуються в численних курсах економічних дисциплін. Однак, існують суттєві відмінності у визначенні концепції кейс-стаді і різні шляхи і інструменти їх використання. Суттєві відмінності існують між пропозиціями, попередніми очікуваннями і шляхами їх використання у навчальному процесі.

Для кейс-стаді за звичай використовують реальні і віртуальні фірми, однак існують деякі труднощі з отримання статистичної інформації із зовнішніх інформаційних джерел, в тому числі і від самих підприємств. Це не дозволяє розробляти кейс-стаді високої якості.

Зазвичай ідея кейс-стаді виходить з конкретної проблеми компанії. Дослідження реальних проблем і досвіду способів їх вирішення є дуже важливим для набуття студентами різних позитивних навичок щодо прийняття управлінських рішень. Тому дуже важливим є тісний взаємозв'язок між університетами і реальними підприємствами. Цьому завдячує насамперед репутація університету, добрі зв'язки, рівень довіри між компаніями і університетом, значні результати минулих проектів і використання наукової кооперації як інструменту співробітництва.

Кейси допомагають у перенесенні навчального середовища з аудиторії на робочі місця, це дозволяє студентам: краще усвідомлювати власні пріоритети та цінності, які мають відношення до їх професійної діяльності; визначати класи більш чи менш типових ситуацій; використовувати широкі можливості для аналізу, оцінювати альтернативні управлінські рішення.

Для цього давно потрібно розробити методичні рекомендації щодо розробки і впровадження ситуаційних завдань по основному

колу економічних дисциплін і оцінки рівня знань студентів за допомогою цих завдань.

Методика розробки і використання кейс-стаді в учбовому процесі повинна бути спрямована на підготовку з урахуванням ідеології «Болонського процесу» для полегшення праці з матеріалом та раціональної організації самостійної роботи. Це сприятиме удосконаленню навчальних програм, тематичних планів дисциплін, методичних рекомендацій до самостійного їх вивчення, завдань для семінарських занять, аудиторного тестування і оцінювання знань студентів.

Перевага кейс методів над традиційними методами, що застосовуються у навчальному процесі, є незаперечною. Кейс-метод дозволяє зацікавити студентів процесом навчання, формує інтерес до конкретної навчальної дисципліни, сприяє активному засвоєнню знань та навичок. Позитивні аспекти також полягають в підвищенні ефективності роботи в студентській аудиторії, що покращить співробітництво викладачів і студентів і якість набуття останніми навичок, знань і умінь.

Отже, кейс-підхід має сприяти вдосконаленню здатності виділяти проблеми та приймати ефективні рішення. За допомогою кейс методів викладач навчає студентів аналізувати та розробляти програми дій, що дозволить у майбутньому виважено діяти в реальній ситуації.

Потрібно розробити методики проведення зі студентами занять, на яких будуть використані методи ситуаційного аналізу. Викладачі за допомогою попередньо розроблених кейс-стаді будуть відпрацьовувати зі студентами основні питання економіки і менеджменту.

Кейси спрямовані не на отримання готових знань, а «на створення» нових знань, що передбачає співтворчість студента і викладача. Останній виступає у ролі координатора процесу навчання. Разом з тим, результатом кейсу є не лише оволодіння новими знаннями, але й набуття професійних навичок, цінностей.

Базовою потребою сучасного управління і головним фактором його ефективності є професіоналізм, який у свою чергу визначається підготовкою фахівців, які здатні передбачати, своєчасно виявляти та успішно вирішувати нагальні проблеми розвитку. Цьому можна навчитись в аудиторії за допомогою кейс-стаді, що дозволить проводити діагностику, розробляти заходи щодо усунення перешкод розвитку і стратегічний план дій на майбутнє з метою підвищення ефективності.